

Higab

Genomförandeplan vid risk för manuell förbruknings- frånkoppling

Ida Lindgren och Maria Lindström

Innehåll

Bakgrund.....	3
Syfte.....	3
Koppling till andra styrande dokument	4
Förutsättningar	4
Undantagna verksamheter	4
Verksamheter som omfattas av åtgärder	5
Genomförandeplan vid risk för manuell frånkoppling	5
Tekniska åtgärder vid aktivering	5
Kommunikationsinsatser vid aktivering	5
Ansvarsfördelning vid aktivering.....	5
Proaktiva åtgärder.....	6

Bakgrund

El används inom en mängd samhällsbärande verksamheter såsom sjukhus, vårdcentraler, apotek, drivmedelsförsörjning, livsmedelshandel, samt för kommunikation via mobilnät och internet. I princip samtliga samhällsfunktioner är beroende av en stabil elförsörjning.

Det är avgörande att det råder balans mellan elproduktion och elanvändning. Vid obalans, där efterfrågan överstiger tillgången, föreligger risken för omfattande elavbrott i elnätet.

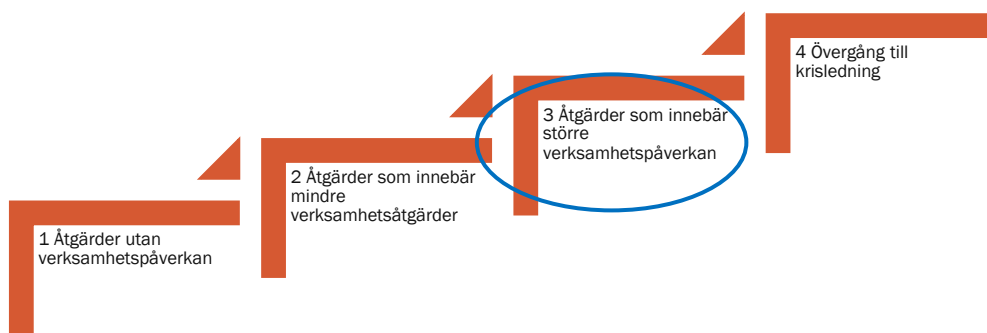
Vid ett skarpt läge med hot om elbrist kommer Svenska kraftnät att uppmana till minskad elanvändning och effektuttag, särskilt under så kallade höglasttimmar, i syfte att undvika manuell förbrukningsfrånkoppling. Med manuell förbrukningsfrånkoppling avses ett kontrollerat elavbrott som aktiveras då övriga åtgärder inte är tillräckliga. En förvarning om eventuell frånkoppling ges 24 timmar i förväg.

För att säkerställa en effektiv och samordnad hantering vid risk för manuell förbrukningsfrånkoppling, krävs beslutade genomförande- och kommunikationsplaner. Dessa ska tydliggöra hur stadens förvaltningar och bolag vidtar åtgärder – särskilt där påverkan på verksamheten kan bli omfattande.

Den 12 december 2024 beslutade kommunfullmäktige att Higab AB, i samverkan med sina hyresgäster och stadens verksamheter, ska ta fram en genomförandeplan för minskat effektuttag vid varsel om manuell frånkoppling från Svenska kraftnät.

Syfte

Syftet med Genomförandeplanen är att möjliggöra snabba och samordnade åtgärder vid risk för manuell förbrukningsfrånkoppling. Då åtgärderna kan innebära betydande påverkan på verksamheterna, fungerar planen som ett centralt verktyg för prioritering och samordning för hur och vilka verksamheter som kommer påverkas vid aktivering av Genomförandeplanen.

Koppling till andra styrande dokument

- Instruktion krishantering
- Kriskommunikationsplan
- Anvisning för kommunikationsplan

Förutsättningar

Higab AB förvaltar cirka 150 fastigheter, omfattande omkring 300 byggnader och totalt cirka 600 000 m² lokalyta. Antalet hyresgäster uppgår till cirka 750–800.

Energistatistik, våren 2025:

- 74 % av den totala energianvändningen utgörs av fjärrvärme (uppvärmning och varmvatten).
- 71 % av lokalytan där Higab äger fastigheten står Higab även för fjärrvärmekostnaden.
- 24 % av energianvändningen utgörs av inköpt el.
- 61 % av lokalytan där Higab AB äger fastigheten står Higab även för elabonnemang.

Fastigheter med högst energi- och elförbrukning är för närvarande:

- Grimmereds industriby
- Sockerbruket
- Stadsteatern

Undantagna verksamheter

De hyresgäster som inte berörs av åtgärder vid aktivering av Genomförandeplanen är de verksamheter som är prioriterade enligt Styrel. Styrel är en prioritering av samhällsviktiga användare som Svensk Kraftnät, Energimyndigheten och MSB utgår från.

Exempel på undantagna verksamheter:

- Sjukhus och äldreboenden med omedelbar påverkan på liv och hälsa
- Fjärrvärme och väghållning, med omedelbar påverkan på samhällets funktionalitet
- Vårdcentraler och centralkök, med påverkan på liv och hälsa inom några dagar
- Grundskolor och kollektivtrafik, med påverkan på samhällsfunktionalitet över tid
- Företag med stor ekonomisk betydelse (omsättning över 200 MSEK)
- Industrier med miljöfarlig verksamhet
- Verksamheter av stor social eller kulturell betydelse, t.ex. kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Verksamheter som omfattas av åtgärder

Åtgärder enligt Genomförandeplanen gäller för:

- Hyresgäster som inte omfattas av Styrel-prioritering ovan
- Stadens egna verksamheter som hyr lokaler av Higab AB
- Hyresgäster med elavtal direkt med Higab AB

Cirka 20 av stadens hyresgäster, totalt omkring 65 hyresavtal med Higab AB, kan komma att påverkas vid aktivering av Genomförandeplanen.

Genomförandeplan vid risk för manuell frånkoppling

Tekniska åtgärder vid aktivering

- **Begränsning av luftflöden:** Minskning av ventilation till minimi- eller grundflöden för att reducera el- och värmeförbrukning.
➤ **Åtgärd:** Inventering och riskbedömning av vilka luftbehandlingsaggregat och fläktar som kan påverkas.
- **Driftoptimering:** Möjlighet att ändra driftförutsättningarna för tekniska komponenter i syfte att minska förbrukningen.
➤ **Åtgärd:** Funktionalitet för detta är inte utvecklad i dagsläget och behöver tas fram.
- **Avstängning av komfortkyla:** Kylmaskiner i fastigheter med lokal komfortkyla kan stängas av.
➤ **Åtgärd:** Inventering och riskbedömning av berörda kylmaskiner.

Kommunikationsinsatser vid aktivering

- Kommunikation med hyresgäster följer ordinarie rutiner
- Intern kommunikation följer gällande interna rutiner
- Kommunikation med samverkansparter sker enligt etablerad rutin
- Vid behov aktiveras Higab ABs krisledning enligt fastlagd rutin i samband med det aktiveras även kriskommunikationsplanen

Ansvarsfördelning vid aktivering

Vid förvarning (24 timmar före eventuell frånkoppling):

- Information om risk inkommer via Bolagets ISK-kontakt
- ISK-kontakt vidarebefordrar till VD

- VD beordrar driftchef att aktivera Genomförandeplanen
- Driftchef mobiliserar nödvändiga resurser och har mandat att beordra övertid
- Vid behov aktiveras krisledning enligt gällande rutin

Proaktiva åtgärder

För att minska risken för manuell frånkoppling är det viktigt att samtliga aktörer vidtar åtgärder. Det är ett proaktivt arbete som varje enskild verksamhet behöver göra. För att stimulera enskilda verksamhetsutövare att bidra till minskat effektuttag vid risk för manuell förbrukningsfrånkoppling genomför Higab AB "uppmanande aktiviteter" med sina hyresgäster. Vid kunddialogen uppmanas verksamhetsutövarna att själva ha en åtgärdsplan för att dra ner på sin el- och energiförbrukning. Dialogen sker inom ramen för ordinarie kunddialog och gäller samtliga hyresgäster men specifikt de hyresgäster som Higab AB inte har rådighet över. Det gäller inte verksamhet inom Styrels prioriteringsgrupper.

Utöver "uppmanande aktiviteter" riktat till de hyresgäster som Higab inte har rådighet över behöver löpande kommunikation ske till de verksamheter som Higab AB har rådighet över. De är viktigt att de är delaktiga i besluten kring vilka aktiviteter som Higab AB kommer vidta och hur de träffas av dessa åtgärder vid risk för manuell förbrukningsfrånkoppling. Detta kommer förändras över tid och anpassas till varje unik hyresgäst.